

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii¹ (dalej: upn) penalizuje przede wszystkim wiele zachowań związanych z posiadaniem i obrotem środkami odurzającymi² lub substancjami psychotropowymi³. Oprócz tego w ustawie przewidziano odpowiedzialność prawną za posiadanie nowych substancji psychoaktywnych, o czym będzie mowa w niniejszym artykule. Wydaje się, że pojawienie się tego rodzaju substancji miało istotne konsekwencje społeczne.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA ZA POSIADANIE NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Katarzyna Syroka-Marczewska
Prawniczka

Uwagi ogólne

Zmieniająca się rzeczywistość sprawia, że do obrotu wprowadzane są coraz to nowe substancje, które są kwalifikowane jako środki odurzające, substancje psychotropowe lub substancje o podobnym działaniu. Część tych substancji funkcjonuje w świadomości społecznej pod zbiorczym określeniem jako „dopalacze”. Warto zwrócić uwagę, że w wyniku prac nad tą materią już w 2015 roku przyjęto wiele nowych rozwiązań, które wprowadziła Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw⁴. Najważniejsze z wprowadzonych w 2015 roku rozwiązań to: usprawnienie procedury wycofywania z obrotu niebezpiecznych dla życia i zdrowia substancji, umożliwienie organom służby celnej egzekwowania zakazu ich przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, objęcie kontrolą ustawową 114 nowych substancji, które oferowane były w sklepach z „dopalaczami” oraz powołanie Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych (dalej: Zespół)⁵. Zespół na bieżąco prowadzi prace w sprawach oceny potencjalnych zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi oraz możliwości powodowania szkód społecznych, wynikających z używania substancji, co do których istnieje podejrzenie, że działają na ośrodkowy układ nerwowy⁶. Ponadto na podstawie wyników pracy ekspertów z różnych dziedzin nauki, będących członkami Zespołu, minister właściwy do spraw zdrowia m.in. podejmuje decyzje w sprawie umieszczenia wskazanej substancji w wykazie nowych

substancji psychoaktywnych albo w wykazie środków odurzających, albo w wykazie substancji psychotropowych. Dla przykładu warto wskazać, że 13 czerwca 2024 roku Zespół podjął uchwałę, w której rekomenduje umieszczenie substancji MDMB-5Br-INACA((2S)-2-[(5-bromo-1Hinda-zolo-3-karbynylo)amino]-3,3-dimetylobutanian metylu) w załączniku nr 3 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych⁷, jako nową substancję psychoaktywną. Oceny i rekomendacje Zespołu minister właściwy do spraw zdrowia podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej.

W wyniku nowelizacji przyjętej 1 lipca 2015 roku stosowane są dwie definicje na określenia „dopalaczy” – środka zastępczego oraz **nowej substancji psychoaktywnej**. Definicje te zostały następnie zmodyfikowane w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej⁸. W świetle definicji ustawowej środek zastępczy jest produktem zawierającym substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych (do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów). Natomiast przez **nową substancję psychoaktywną** rozumie się każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu

działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w art. 18b ust. 1 pkt 3 upn, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 44f pkt 3 upn. Obecny wykaz nowych substancji psychoaktywnych zawarty w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych zawiera 53 substancje⁹. Zmiany prawne, o których mowa powyżej, okazały się niewystarczające. Przepisy obowiązujące od 2015 roku nie przewidywały odpowiedzialności karnej za posiadanie nowych substancji psychoaktywnych. Tymczasem, z uwagi na rozpowszechnienie oraz dostępność tzw. dopalaczy, jak również liczbę zatruć, która utrzymywała się na poziomie ok. 300 miesięcznie, przeniesienie sprzedaży tych substancji do formy nieoficjalnej, konieczne było przyjęcie nowego podejścia do tego zjawiska¹⁰. Dynamiczny rozwój wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych sprawił, że dotychczasowe przepisy, które kwestię odpowiedzialności za czyny zabronione w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu tych substancji sytuowały na poziomie administracyjnym, nie spełniały założonego celu. Mając na uwadze określoność wykazu nowych substancji psychoaktywnych, jak również prace Zespołu, w ramach którego oceniono 42 substancje, uznano, że właściwe jest, aby nowe substancje psychoaktywne traktować analogicznie do środków odurzających i substancji psychotropowych. Jak czytamy w uzasadnieniu rządowego projektu o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej¹¹, uznano, że czyny zabronione względem tych substancji powinny wiązać się z zastosowaniem odpowiedzialności karnej. Zaproponowane w projekcie ustawy zmiany miały na celu objęcie nowych substancji psychoaktywnych kontrolą analogiczną jak środki odurzające i substancje psychotropowe. **Nowe przepisy miały przede wszystkim na celu zmniejszenie liczby przypadków zatruć tzw. dopalaczami, lepsze wykorzystanie metod operacyjnych i innych stosowanych w zwalczaniu przestępczości**

zorganizowanej, ograniczenie handlu „dopalaczami” oraz poprawę ścigania i karania sprawców przestępstw narkotykowych.

Regulacja art. 62b

Przepis art. 62b upn został dodany do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w wyniku nowelizacji dokonanej Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej¹², która weszła w życie 21 sierpnia 2018 roku.

Zgodnie z treścią art. 62b ust. 1 ustawy kto, wbrew przepisom ustawy, posiada nowe substancje psychoaktywne, podlega grzywnie. Stosownie do treści art. 62b ust. 2 ustawy, jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość nowych substancji psychoaktywnych, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Przepis art. 62b ust. 3 ustawy stanowi natomiast, że jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest nowa substancja psychoaktywna w ilości nieznacznej, przeznaczonej na własny użytek sprawcy, postępowanie można umorzyć również przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli orzeczenie wobec sprawcy kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu, a także stopień jego społecznej szkodliwości.

Wskazać należy, że posiadanie nowych substancji psychoaktywnych jest przestępstwem **powszechnym**, co oznacza, że odpowiedzialność za jego popełnienie może ponosić każdy człowiek zdolny do ponoszenia odpowiedzialności karnej, a więc osoba, która ukończyła 17 lat i która jest zdolna rozpoznać znaczenie swoich czynów i pokierować swoim postępowaniem. Warto w tym miejscu wskazać, że okolicznością wyłączającą winę (oznacza to, że następuje wyłączenie odpowiedzialności karnej) jest niepoczytalność, o której mowa w art. 31 § 1 k.k.¹³, oraz poczytalność ograniczona, o której mowa w art. 31 § 2 k.k.¹⁴. Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z treścią art. 31 § 3 k.k. nie dochodzi do wyłączenia winy sprawcy w sytuacji, gdy ten wprowadził się w stan nietrzeźwości lub odurzenia powodujący wyłączenie lub ograniczenie poczytalności, które przewidywał albo mógł przewidzieć.

Przestępstwo z art. 62b upn może zostać popełnione jedynie **umyślnie**, tzn. z zamiarem bezpośrednim (spraw-

ca chce popełnić czyn zabroniony) lub ewentualnym (sprawca, przewidując możliwość popełnienia czynu zabronionego, godzi się na to)¹⁵.

Czynnością sprawczą przestępstwa, o którym mowa w art. 62 b upn, jest posiadanie nowej substancji psychotropowej. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r. posiadaniem w rozumieniu art. 62 upn jest każde władanie takim środkiem lub substancją, a więc także związane z jego użyciem lub zamiarem użycia¹⁶.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 11a upn pojęcie „nowa substancja psychoaktywna” oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 44f pkt 3 ustawy.

Podobnie jak w przypadku środków odurzających i substancji psychotropowych warunkiem koniecznym przypisania odpowiedzialności karnej jest posiadanie przez sprawcę nowej substancji psychoaktywnej w ilości pozwalającej na co najmniej jednorazowe użycie w celu osiągnięcia choćby potencjalnego efektu odurzenia lub innego charakterystycznego dla działania substancji. Posiadanie nowej substancji psychoaktywnej w takiej ilości, która tego warunku nie spełnia, nie stanowi czynu zabronionego. W praktyce ustalenie powyższej okoliczności może być problematyczne z uwagi na to, że omawiane substancje znajdują się na rynku stosunkowo krótko i często brak jest nie tylko dostępnej literatury fachowej, ale także wiarygodnych informacji pochodzących od użytkowników tych środków na temat sposobu ich dawkowania i osiągniętych efektów¹⁷.

Przepis art. 62b ust. 2 upn przewiduje surowszą odpowiedzialność w przypadku, gdy sprawca posiadał znaczną ilość nowych substancji psychoaktywnych. Warto podkreślić, że określenie „znaczna ilość” jest pojęciem niedookreślonym i tym samym pozwalającym na różne interpretacje. W ocenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie „znaczna ilość” stanowi kryterium obiektywne i jest mierzona ilością porcji konsumpcyjnych (różnych wagowo w zależności od rodzaju narkotyku, a konkretnie

jego mocy odurzającej), niezależnie od tego, czy środek odurzający lub substancja psychotropowa przeznaczone są do zaspokojenia własnych potrzeb sprawcy, czy też sprawca ma względem nich inne zamiary¹⁸. W świetle utrwalonego orzecznictwa za oczywiste jednak uchodzi, że znaczna ilość środków odurzających lub substancji psychotropowych – w rozumieniu upn – jest to taka ilość, która mogłaby jednorazowo zaspokoić potrzeby co najmniej kilkudziesięciu osób uzależnionych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 24 maja 2017 r., II AKa 93/17; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 października 2012 r., II AKa 224/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 marca 2016 r., II AKa 247/15, LEX nr 2061769, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20 lutego 2008 r., II AKa 10/18; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 lutego 2012 r., II AKa 413/11; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2009 r., I KZP 10/09, OSNKW 2009/10/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2011 r., IV KK 127/11). **Należy podkreślić, że uwagi te pozostają aktualne także w świetle odpowiedzialności karnej za czyn z art. 62b upn.**

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w praktyce ustalenie, ile osób mogłoby odurzyć się daną ilością środków odurzających lub substancji psychotropowych, następuje przede wszystkim na podstawie opinii biegłego z zakresu badań chemicznych. Mając na względzie współczesne możliwości laboratoriów i poziom wiedzy biegłych, opinia powinna nie tylko identyfikować rodzaj zabezpieczonej substancji, ale także wskazywać procentowy poziom zawartości substancji czynnej, jej minimalną ilość wystarczającą do wywołania efektu psychoaktywnego (dawka efektywna) oraz ilość, w jakiej dana substancja jest zwyczajowo zbywana konsumentom (dawka handlowa) czy zażywana (dawka konsumpcyjna)¹⁹.

Kara i inne konsekwencje prawne

Czyn z art. 62b ust. 1 upn zagrożony jest wyłącznie karą grzywny²⁰. Czyn z art. 62b ust. 2 upn zagrożony jest alternatywnie karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Zgodnie z treścią art. 70 ust. 2 upn w razie skazania za przestępstwo określone w art. 62b upn oraz w razie umorzenia lub warunkowego umorzenia postępowania karnego orzeka się przepadek środka odurzającego, substancji psychotropowej lub nowej substancji psy-

choaktywnej, nawet jeżeli nie były własnością sprawcy. Sąd, orzekając przepadek przedmiotów, może zarządzić ich zniszczenie. Z czynności zniszczenia sporządza się protokół. Orzeczenie tego przypadku ma charakter obligatoryjny.

W razie skazania za przestępstwo określone w art. 62b upn sąd może orzec na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii nawiązkę w wysokości do 50 000 zł. Orzeczenie to ma charakter fakultatywny, co oznacza, że sąd może, ale nie musi orzekać tej nawiazki. Orzeczenie tej nawiazki nie może nastąpić, jeśli sprawca przestępstwa z art. 62b ust. 1 upn jest osobą uzależnioną (art. 70 ust. 5 upn).

Należy zauważyć, iż zgodnie z treścią art. 70 ust. 4a upn sąd orzeka obligatoryjnie świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 39 pkt 7 k.k., na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości od 1000 do 60 000 zł. Dotyczy to jednak tylko skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 62b ust. 2 upn, a więc osoby, która posiadała znaczną ilość nowych substancji psychoaktywnych. W przypadku skazania za czyn art. 62b ust. 1 upn sąd nie nakłada na oskarżonego takiego świadczenia.

Warunkowe umorzenie postępowania

W przypadku popełnienia przestępstwa z art. 62b ust. 1 lub 2 upn możliwe jest warunkowe umorzenie postępowania, o ile zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 66 k.k.

Zgodnie z treścią art. 66 k.k. sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy niekaranego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa. Warunkowego umorzenia nie stosuje się do sprawcy przestępstwa zagrożonego karą przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności. Ponadto, zgodnie z treścią art. 67 k.k., warunkowe umorzenie następuje na okres próby, który wynosi od roku do 3 lat i biegnie od uprawomocnienia się orzeczenia. Umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd może w okresie próby oddać sprawcę pod dozór kuratora lub osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, instytucji albo

organizacji społecznej, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym. Umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd nakłada na sprawcę obowiązek naprawienia szkody w całości albo w części, a w miarę możliwości również obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, albo zamiast tych obowiązków orzeka nawiązkę. Dodatkowo sąd może nałożyć na sprawcę następujące obowiązki: a) informowanie sądu lub kuratora o przebiegu okresu próby, b) przeproszenie pokrzywdzonego, c) wykonywanie ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie innej osoby, d) powstrzymanie się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających, e) poddanie się terapii uzależnień, f) poddanie się terapii, w szczególności psychoterapii lub psychoedukacji, g) uczestnictwo w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, h) powstrzymanie się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób, i) opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, j) zakaz prowadzenia pojazdów.

Umorzenie postępowania

Na szczególną uwagę zasługuje rozwiązanie przyjęte w art. 62b ust. 3 upn. Zgodnie z treścią tego przepisu, jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w art. 62b ust. 1 upn, jest nowa substancja psychoaktywna w ilości nieznaczonej, przeznaczonej na własny użytek sprawcy, postępowanie można umorzyć również przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli orzeczenie wobec sprawcy kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu, a także stopień jego społecznej szkodliwości. Podobne rozwiązanie przewiduje przepis art. 62a upn.

W przepisach ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii nie znajdziemy definicji określenia „nieznaczna ilość”. Ocenę, czy sprawca posiadał nieznaczną ilość zabronionych substancji każdorazowo pozostawiono organom ścigania. Przepis art. 62b ust. 1 upn może zostać zastosowany tylko wtedy, jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w art. 62b ust. 1 upn, są substancje w ilości nieznaczonej, przeznaczonej na użytek sprawcy.

Kryterium ilościowe pojęcia „nieznaczna ilość” winno być zawsze ocenione przez pryzmat ilości porcji, jakie mogą być przygotowane do bezpośredniego użycia. W ocenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie

nieznaczna ilość narkotyku to ilość niewielka, odpowiadająca doraźnym potrzebom uzależnionego, to jest odczuwanemu współcześnie głodowi narkotycznemu, jedna, dwie porcje, lecz nie ilość od tego większa, choćby zgromadzono ją w przewidywaniu przyszłych potrzeb²¹. W orzecznictwie wskazuje się, że udzielanie (w rozumieniu sprzedaży) środka w postaci marihuany odbywa się z reguły w porcjach 0,5 grama, zaś porcja do bezpośredniego użytku w tzw. fifice wynosi 0,1 grama²². W przypadku amfetaminy porcja ma zazwyczaj masę 0,1 grama²³. Wydaje się, że uwagi te należy odnieść również do nowych substancji psychoaktywnych.

Jak już wspomniano, przesłankami stosowania art. 62b ust. 3 upn są okoliczności przedmiotowe, objęte przez dwa określenia: „okoliczności popełnienia czynu” oraz „stopień jego społecznej szkodliwości”. Elementami decydującymi o tym, że okoliczności popełnienia czynu uzasadniają umorzenie postępowania może być przede wszystkim brak wyraźnego zagrożenia dla dóbr prawnych osób trzecich. Inaczej mówiąc, można przyjąć, że na przykład przypadki posiadania nowych substancji psychoaktywnych w szkole czy innych instytucjach edukacyjnych, placówkach oświatowych, jednostkach wojskowych, w czasie imprez sportowych czy innych imprez masowych potencjalnie zawsze takie zagrożenie stwarzają. Dlatego w takich wypadkach stosowanie tego przepisu powinno być wyłączone.

Spółeczna szkodliwość czynu

Spółeczna szkodliwość czynu jest pojęciem zdefiniowanym w art. 115 § 2 k.k. Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Tym, co może decydować o przyjęciu, że stopień społecznej szkodliwości czynu uzasadnia skorzystanie z przepisu art. 62b upn, może być przede wszystkim charakter posiadanego środka, tzn. jego szkodliwość. Podkreślić należy, że przepis art. 62b upn dotyczy tylko sytuacji, w których nie mamy do czynienia ze znikomym stopniem społecznej szkodliwości. W takiej sytuacji czyn nie stanowiłby bowiem w ogóle przestępstwa. Inaczej mówiąc, przepis ten ma zastosowanie w sytuacjach, gdy

stopień społecznej szkodliwości jest wyższy niż znikomy, ale nie przybiera takiego natężenia, które wykluczałoby przyjęcie, że wymierzenie sprawcy kary uznać można za niecelowe.

Uwagi końcowe

Jak już wspomniano, ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie przepisów prawa, które przewidują odpowiedzialność karną za posiadanie nowych substancji psychoaktywnych. Należy jednak pamiętać, że kara albo jej brak jest każdorazowo uzależniona od okoliczności faktycznych danej sprawy.

Przypisy

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Dz.U. z 2023 r., poz. 172 ze zm.

² Zgodnie z treścią art. 4 pkt 25 upn substancją psychotropową to substancje: a) objęte zakresem stosowania Konwencji Narodów Zjednoczonych o substancjach psychotropowych z 1971 r. (Dz.U. z 1976 r. poz. 180), b) wymienione w załączniku do decyzji ramowej Rady 2004/757/WSiSW z dnia 25 października 2004 r. ustanawiającej minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami (Dz.Urz. UE L 335 z 11.11.2004, str. 8, z późn. zm.³⁾), poddane środkom kontroli i sankcjom karnym takim samym jak substancje, o których mowa w lit. a, c) pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, w formie czystej lub w formie preparatu, działające na ośrodkowy układ nerwowy, inne niż określone w lit. a i b, ale o podobnej do nich budowie chemicznej lub działaniu, stwarzające zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w art. 18b ust. 1 pkt 3 upn, takie same zagrożenia dla zdrowia publicznego lub zagrożenia społeczne, jak zagrożenia stwarzane przez te substancje, d) inne niż wymienione w lit. a-c, które na podstawie przepisów ustawy obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. poz. 1490), były objęte wykazem substancji psychotropowych – określone w przepisach wydanych na podstawie art. 44f pkt 1 upn.

³ Zgodnie z treścią art. 4 pkt 26 upn środek odurzający to substancje: a) objęte zakresem stosowania Jednolitej Konwencji Narodów Zjednoczonych o środkach odurzających z 1961 r. (Dz.U. z 1966 r. poz. 277) zmienionej protokołem z 1972 r. (Dz.U. z 1996 r. poz. 149), b) wymienione w załączniku do decyzji ramowej Rady 2004/757/WSiSW z dnia 25 października 2004 r. ustanawiającej minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami, poddane środkom kontroli i sankcjom karnym takim samym jak substancje, o których mowa w lit. a, c) pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, w formie czystej lub w formie preparatu, działające na ośrodkowy układ nerwowy, inne niż określone w lit. a i b, ale o podobnej do nich budowie chemicznej lub działaniu, stwarzające zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w art. 18b ust. 1 pkt 3, takie same zagrożenia dla zdrowia publicznego lub zagrożenia społeczne, jak zagrożenia stwarzane przez te substancje, d) inne niż wymienione w lit. a-c, które na podstawie przepisów ustawy obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej były objęte wykazem środków odurzających – określone w przepisach wydanych na podstawie art. 44f pkt 2 upn.

- ⁴ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2015, poz. 875.
- ⁵ Druk nr 2746 *Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* - <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2746> (dostęp: 16.07.2024).
- ⁶ <https://www.gov.pl/web/gis/zespol-ds-oceny-ryzyka-zagrozen-dla-zdrowia-lub-zycia-ludzi-zwiazanych-z-uzywaniem-nowych-substancji-psychoaktywnych> (dostęp: 16.07.2024).
- ⁷ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych, Dz.U.2022.1665 ze zm.
- ⁸ Dz.U. z 2018, poz. 1490.
- ⁹ Dz.U. z 2022, poz. 1665 ze zm.
- ¹⁰ Druk nr 2746 *Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej – uzasadnienie*, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2746> (dostęp: 16.07.2024).
- ¹¹ Ibidem.
- ¹² Dz.U. z 2018, poz. 1490.
- ¹³ Zgodnie z treścią art. 31 § 1 k.k. nie popełnia przestępstwa, kto, z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych, nie mógł w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia lub pokierować swoim postępowaniem.
- ¹⁴ Zgodnie z treścią art. 31 § 2 k.k. jeżeli w czasie popełnienia przestępstwa zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.
- ¹⁵ Zgodnie z treścią art. 9 § 1 k.k. czyn zabroniony popełniony jest umyślnie, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełnienia, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi.
- ¹⁶ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., I KZP 24/10, OSNKW 2011 nr 1, poz. 2, s. 16.
- ¹⁷ J. Karnat, B. Gadecki (red.), „Przepisy karne ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 53-74). Komentarz do art. 62b”, Legalis.
- ¹⁸ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2017 r., II AKa 168/17.
- ¹⁹ J. Karnat, B. Gadecki (red.), „Przepisy karne ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 53-74). Komentarz do art. 62”, Legalis.
- ²⁰ Stosownie do treści art. 33 § 1 k.k. grzywnę wymierza się w stawkach dziennych, określając liczbę stawek oraz wysokość jednej stawki; jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, najniższa liczba stawek wynosi 10, zaś najwyższa 540. Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 33 § 3 k.k. ustalając stawkę dzienną, sąd bierze pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe; stawka dzienna nie może być niższa od 10 złotych, ani też przekraczać 2000 złotych.
- ²¹ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 października 2000 r. sygn. akt II AKa 161/00, Legalis nr 49075.
- ²² Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 stycznia 2008 r., sygn. akt II AKa 300/07, Legalis nr 112211.
- ²³ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 października 2000 r., sygn. akt II AKa 124/00, Legalis nr 89076.